

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem v právní věci **žalobce: T. V.**, nar. „X“, „X“, proti **žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1.4.2015, sp. zn. SZ/527/2015/4S-ÚSK, č.j. MPSV-UM/5053/15/4S-ÚSK,

t a k t o :

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, domáhal zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 1.4.2015, sp. zn. SZ/527/2015/4S-ÚSK, č.j. MPSV-UM/5053/15/4S-ÚSK, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajská pobočka v Ústí nad Labem ze dne 4.2.2015, č.j. 44106/15/LT, kterým bylo rozhodnuto o zamítnutí žádosti o dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 1.10.2014.

Současně se žalobce domáhal zrušení i výše uvedeného prvostupňového rozhodnutí.

Žalobce namítal, že je nesprávný závěr správních orgánů, že nájemní smlouvu může uzavírat pouze vlastník nemovitosti. Zdůraznil, že zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), v ustanovení o nájmu hovoří pouze o pronajímateli a nikoli o majiteli. Dále žalobce namítal, že pokud jde o byt jako předmět nájmu, je tato skutečnost řešena v ustanovení § 2236 občanského zákoníku, kde je uvedeno, že bytem se rozumí místnost nebo soubor místností, které jsou částí domu, tvoří obytný prostor a jsou určeny a užívány k účelu bydlení; ujednejí-li si pronajímatel s nájemcem, že k obývání bude pronajat jiný než obytný prostor, jsou strany zavázány stejně, jako by byl pronajat obytný prostor s tím, že skutečnost, že pronajatý prostor není určen k bydlení, nemůže být na újmu nájemci.

Definici bytu uvedenou v citovaném ustanovení dle žalobce předmětný byt splňuje. Tuto skutečnost dokládají i doklady předložené žalobcem v rámci správního řízení.

Žalobce rovněž namítl, že pokus o místní šetření nemá oporu v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“), pověření stavebního úřadu k provedení místního šetření za účelem ověření existence bytu považuje za zneužití jiného správního orgánu.

Dále žalobce zdůraznil, že správní orgány v souladu s čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky mohou státní moc uplatňovat jen v případech, mezích a způsoby, které stanoví zákon. Proto žalovaný může v řízení o žádosti o dávku státní sociální podpory postupovat pouze v mezích stanovených příslušným zákonem.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření k podané žalobě navrhl její zamítnutí v plném rozsahu.

Žalovaný ve svém vyjádření zrekapituloval průběh správního řízení. Dále žalovaný zdůraznil, že nárok na příspěvek na bydlení má dle § 24 zákona o státní sociální podpoře vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě hlášen k trvalému pobytu za splnění dalších zákonem stanovených podmínek. K prokázání základní podmínky nájemce bytu, který má nárok na dávku, je nutné doložení platné nájemní smlouvy, tj. dle § 68 zákona o státní sociální podpoře doklad o tom, že byt je užíván na základě nájemní smlouvy. Žalovaný trval na tom, že v daném případě nebyla doložena platná nájemní smlouva, tedy nebylo doloženo, že žalobce lze považovat ve smyslu zákona o státní sociální podpoře za nájemce bytu.

Žalobce dále poukázal na skutečnost, že dle jeho názoru nebyl a doložena existence bytu č. 2 v podkroví na adrese „X“, na který byla žádost o dávku uplatněna. Z dokladů je dle žalovaného patrné, že v průběhu let docházelo k různým úpravám domu. Existenci bytu, na který byla uplatněna žádost o dávku, je nutné dle žalovaného prokázat rovněž s ohledem na stanovení okruhu společně posuzovaných osob, když na předmětné adrese je k trvalému pobytu hlášeno více osob, než je uvedeno v žádosti o dávku. Předložená stavební dokumentace byla z roku 1911 a nebylo z ní patrné, že se vztahuje přímo k předmětné budově. K žádosti prvostupňového orgánu příslušný stavební úřad vyzval vlastníky předmětné budovy k účasti na kontrolní prohlídce stavby. Oba vlastníci ovšem sdělili stavebnímu úřadu, že dle jejich názoru nelze využít ustanovení § 133 zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, pro uvedený postup. Místní šetření tedy nebylo provedeno. Následně byla v rámci řízení předložena část dokumentu k odhadu domu. Žalovaný zdůraznil, že bytem se rozumí soubor místností, které jsou určeny k trvalému bydlení. Jde tedy o posouzení dle stavebních předpisů. Proto správní orgány trvají na tom, že mohou akceptovat pouze vyjádření příslušného stavebního úřadu.

Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce replikou, ve které uvedl, že doklad ze stavebního úřadu vztahující se k předmětné budově byl správnímu orgánu předložen. Dále zdůraznil, že žadatel s platnou nájemní smlouvou je samozřejmě nájemce a správní orgán nemůže nad rámec zákona zpochybňovat platné dokumenty. Dále žalobce setrval na svých tvrzeních obsažených v žalobě.

O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) bez jednání, neboť žalobce s tímto postupem výslovně souhlasil a žalovaný se po řádném poučení, že může vyslovit

nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřil.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s.ř.s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Dle § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře má nárok na příspěvek na bydlení vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě hlášen k trvalému pobytu, jestliže

a) jeho náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, a

b) součin rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení.

Z citovaného ustanovení vyplývá, že pro posouzení nároku žalobce v daném případě je zásadní, zda v době, za kterou žádal o přiznání příspěvku na bydlení, byl nájemcem bytu, ve kterém byl hlášen k trvalému pobytu.

Ve správním spise je založena listina ze dne 22.10.2013 označená jako „Plná moc“, kde vlastníci domu „X“ zmocňují P. H. k veškerému jednání ve věcech týkajících se předmětné budovy a poskytují mu druhé patro domu k úplatnému užívání od 1.11.2013 na dobu neurčitou.

Dále je ve spise založena listina ze dne 24.10.2013 označená jako „Dodatek ke zmocnění“, kde jsou majitelé předmětné budovy označeni jako zmocnitelé a P. H. jako zmocněnec. V této listině je uvedeno, že smluvní strany se dohodly na upřesnění plné moci udělené P. H. dne 22.10.2013 tak, že nemovitost specifikovaná v plné moci je poskytnuta za účelem pronájmu zmocněncem.

Dále je ve správním spise založena listina ze dne 1.1.2014 označená jako „Nájemní smlouva“, kde je uvedeno, že P. H. jako pronajímatel a žalobce jako nájemce uzavírají smlouvu o nájmu bytu v druhém patře (podkroví) domu na adrese „X“, a to na neurčito.

Výše uvedené listiny je nutno vykládat v souladu s jejich obsahem a nikoli pouze formálně dle jejich doslovného znění. Z listiny označené jako „Plná moc“ ze dne 22.10.2013 dle soudu jednoznačně vyplývá, že mezi vlastníky předmětné nemovitosti a panem P. H. byla uzavřena nájemní smlouva ve vztahu k druhému patru domu „X“. V předmětné listině je uvedeno, že vlastníci domu poskytují druhé patro předmětné nemovitosti žalobci k úplatnému užívání od 1.11.2013 na dobu neurčitou. Tato formulace zcela odpovídá ustanovení § 2201 občanského zákoníku, kde je uvedeno, že nájemní smlouvou se pronajímatel zavazuje přenechat nájemci věc k dočasnému užívání a nájemce se zavazuje platit za to pronajímateli nájemné.

V ustanovení § 2215 odst. 1 občanského zákoníku je uvedeno, že souhlasí-li pronajímatel, může nájemce zřídit třetí osobě k věci užívací právo; byla-li nájemní smlouva

uzavřena v písemné formě, vyžaduje i souhlas pronajímatele písemnou formu. Toto ustanovení je v nadpisu označeno jako podnájem. Podle tvrzení žalobce byl danou smlouvou přenechán žalobci do užívání panem P. H. předmětný byt v budově „X“. Z obsahu listiny ze dne 1.1.2014 tedy dle soudu vyplývá, že P. H. jako nájemce bytu zřídil touto smlouvou žalobci k předmětnému bytu užívací právo. Tím dle soudu došlo zcela k naplnění ustanovení § 2215 odst. 1 občanského zákoníku a vztah žalobce k předmětné nemovitosti je nutno chápat jako **podnájem**.

Listinu ze dne 24.10.2013 označeno jako „Dodatek ke zmocnění“, ve které je uvedeno, že vlastníci předmětné budovy poskytují druhé patro domu P. H. za účelem pronájmu, je pak nutno dle obsahu a vůle účastníků vykládat jako písemný souhlas vlastníka s tím, že P. H. jako nájemce může zřídít k předmětné věci užívací právo třetí osobě, tedy že může uzavřít smlouvu o podnájmu.

Z výše uvedeného dle soudu vyplývá, že v rámci správního řízení bylo zjištěno, že žalobce předmětnou nemovitost užíval jako podnájemce. Nebylo tedy v rámci správního řízení doloženo, že by žalobce byl vlastníkem nebo nájemcem bytu, kde byl hlášen k trvalému pobytu.

Otázkou posouzení okruhu osob, které mohou uplatňovat nárok na příspěvek na bydlení dle § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře, se mimo jiné zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 29.10.2015, č.j. 9 Ads 227/2015-41, kde výslovně uvedl: *„Ust. § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře omezuje okruh osob, které mohou při splnění dalších podmínek získat příspěvek na bydlení, toliko na vlastníka nebo nájemce bytu. Existuje přitom více právních titulů, na jejichž základě lze byt užívat. V této souvislosti lze poukázat např. na podnájem, výpůjčku či věcné břemeno. Z množiny titulů k užívání bytu zákonodárce v § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře vybral pouze některé. Jde o autonomní rozhodnutí zákonodárce, do něhož, pokud se zákonodárce pohyboval v mantinelech daných ústavními předpisy, nepřísluší soudní moci zasahovat.“*

K extenzivnímu výkladu zmíněného zákonného ustanovení se ve své rozhodovací činnosti vyslovil i Ústavní soud. Učinil tak ve svém usnesení ze dne 15.11.2001, sp. zn. I. ÚS 138/01 (dostupném z <http://nalus.usoud.cz>), kde se příspěvku na bydlení domáhala žadatelka, která byla v bytě pouze podnájemnicí, nesvědčil jí nájem či vlastnictví. Ústavní soud v uvedeném usnesení sp. zn. I. ÚS 138/01 konstatoval: *„V první řadě je třeba zdůraznit, že v obou napadených rozhodnutích bylo řádně posouzeno právní postavení stěžovatelky – která užívá byt na základě podnájemní smlouvy – jako postavení, jež nezakládá nárok na poskytnutí příspěvku na bydlení podle ustanovení § 24 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb., které mimo jiné podmiňuje nárok na tento příspěvek existencí vlastnického nebo nájemního vztahu k bytu (obytné místnosti). Nedostatek splnění takové zákonné podmínky (poznámka: tj. vlastnického nebo nájemního vztahu k bytu) nelze nahradit rozšiřujícím výkladem a dovodit tak, že nárok na tento příspěvek má i ten, kdo užívá byt (obytnou místnost) na základě podnájemního vztahu. Řešení spočívající v nahrazení nedostatku zákonem stanovené podmínky pro přiznání příslušného nároku extenzivním výkladem právního předpisu orgánem právo aplikujícím by bylo postupem jdoucím nad zákon a – pokud by tak učinil soud – postupem porušujícím ustanovení čl. 95 odst. 1 Ústavy ČR. Nemožnost použití extenzivního výkladu právních předpisů při posuzování toho, zda jsou splněny všechny zákonem stanovené podmínky pro přiznání dávky důchodového pojištění (státního sociálního zabezpečení) ostatně konstatoval Ústavní soud již ve svém nálezu ze dne 12. 12. 2000, sp. zn. II. ÚS 376/2000 [...].“*

Dle soudu výše uvedené závěry o nepřipustnosti extenzivního výkladu § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře lze dle názoru soudu jednoznačně vztáhnout i na nyní posuzovanou věc.

Z výše uvedených skutečností dle soudu jednoznačně vyplývá, že žalobce v předmětném případě za rozhodné období nesplnil jednu ze zákonem kumulativně stanovených základních podmínek pro možnost přiznání příspěvku na bydlení, a to podmínku, že žadatel musí být vlastníkem nebo nájemcem bytu, ve kterém je hlášen k trvalému pobytu. K tomuto závěru dospěly v předmětné věci správně i správní orgány a s odkazem i na tuto skutečnost nebyl žalobci přiznán příspěvek na bydlení.

Námitku žalobce týkající se existence nájemního vztahu k bytové jednotce, v níž byl hlášen k trvalému pobytu, soud vyhodnotil jako nedůvodnou.

Pro úplnost soud poznamenává, že shledává za situace, kdy na adrese „X“ mají hlášenu adresu trvalého pobytu jak majitelé předmětné budovy, kteří jsou současně rodiče žalobce, tak i sám žalobce, jako ryze účelové jednání se snahou získat obcházením zákona nárok na příspěvek na bydlení, když rodiče zřídí nájem třetí osobě, která následně zřizuje právo užívání k bytu synovi vlastníků předmětné budovy.

Vzhledem ke skutečnosti, že soud dospěl k závěru, že žalobce nesplnil jednu z kumulativně stanovených podmínek pro přiznání nároku na příspěvek na bydlení a správní orgány dle závěru soudu tuto skutečnost správně vyhodnotily, považuje soud za nadbytečné zabývat se problematikou sporu účastníků ohledně existence podnajímané bytové jednotky.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji ve výroku ad I. rozsudku podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Současně v souladu s ust. § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. ve výroku ad II. rozsudku nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 10. května 2016

Mgr. Václav Trajer v.r.
Samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Gabriela Zlatová